

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

**ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я-2023**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З
МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

30-31 травня 2023 року

Запоріжжя
2023

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Аніщенко Михайло Анатолійович, доцент кафедри соціальної медицини, громадського здоров'я, медичного та фармацевтичного права ЗДМФУ, кандидат юридичних наук, доцент;

Алексєєв Олександр Германович, завідувач кафедри соціальної медицини, громадського здоров'я, медичного та фармацевтичного права ЗДМФУ, кандидат фармацевтичних наук, доцент;

Дічко Ганна Олегівна, старший викладач кафедри соціальної медицини, громадського здоров'я, медичного та фармацевтичного права ЗДМФУ, кандидат юридичних наук.

*За загальною редакцією в. о. ректора
Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, доктора
медичних наук, професора,
Заслуженого діяча науки і техніки України
Колесника Юрія Михайловича.*

**П68 Правові проблеми сучасної трансформації охорони
здоров'я:** збірник матеріалів всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю (м. Запоріжжя, 30-31 травня
2023 р.) / за заг. ред. Ю. М. Колесника. – Запоріжжя : ЗДМФУ,
2023. - 96 с.

У збірнику представлені матеріали тез доповідей, що виражають теоретичні та практичні правові проблеми сучасної трансформації охорони здоров'я. Авторами статей є науковці та практики галузі правознавства та охорони здоров'я з різних регіонів України та з інших держав, колом професійних інтересів яких є правові питання медицини та фармації.

УДК 342.9:614.2

© Видавництво ЗДМФУ, 2023

ЗМІСТ

Алексєєв Олександр Германович, Різник Ольга Іванівна РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ НА ЗДОРОВ'Я	6
Аніщенко Михайло Анатолійович АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	7
Баєва Олена Вікторівна, Зеленцова Світлана Миколаївна, Коваленко Ольга Олександрівна МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ПРАВОВОГО КОНТРОЛЮ ЗА ПОДАННЯМ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ	11
Боднарчук Олег Григорович ЩОДО ПРОБЛЕМИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ КОРУПЦІЇ СЕРЕД МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	14
Бондаренко Ольга Сергіївна ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ ЯК СПОСІБ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	18
Бухало Ганна Олексіївна ІНТЕГРАЛЬНИЙ РІВЕНЬ СТАНУ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ: ДЕЯКІ ВІДОМІ ПОКАЗНИКИ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ	20
Бушуєва Інна Володимирівна, Хоменко Катерина Валеріївна ПРАВОТВОРЧИЙ ПРОЦЕС У ВЕТЕРИНАРНІЙ МЕДИЦИНІ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ВЕТЕРИНАРНОГО ПРАВА У ЧАСТИНІ ЗАСТОСУВАННЯ ВЕТЕРИНАРНИХ ПРЕПАРАТІВ ПРОТИМІКРОБНОЇ ДІЇ	24
Гамбург Леонід Самойлович ОБОВ'ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ СТРАХУВАННЯ ЗДОРОВ'Я В ІЗРАЇЛІ ТА МЕДИЧНІ СТРАХОВІ КАСИ: ПРАВОВОЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	25
Дем'янчук Юрій Вікторович АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ БЕЗПЕЧНИХ УМОВ ПРАЦІ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ УКРАЇНИ	29
Дічко Ганна Олегівна ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВЛК ТА МОЖЛИВІ РІШЕННЯ	31
Каплій Ольга Петрівна ТРАСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	33
Кирбят'єв Олег Олександрович ОСНОВНІ ЗАСАДИ ДОТРИМАННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕЛЕКТРОННОЇ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЇЇ КОРИСТУВАЧІВ	37

**Король Кристина Валеріївна, Кузьмін Віктор Володимирович,
Кузьміна Марія Олегівна**

**ПРАВОВІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З СІМ'ЯМИ, ЯКІ
ВИХОВУЮТЬ ДІТЕЙ З АУТИЗМОМ** 40

Краснокутський Олександр Володимирович

**ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ ЯК ЧИННИК
ОПТИМІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ І ЗДІЙСНЕННЯ МЕДИЧНИХ
РЕФОРМ В УКРАЇНІ** 45

Лисак Віталій Вікторович, Буканов Григорій Миколайович

**ЗАКЛАДИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЯК СУБ'ЄКТИ ЗДІЙСНЕННЯ
ПУБЛІЧНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО
СТАНУ** 48

Лисенко Тетяна Володимирівна

ВАКЦИНАЦІЯ ДІТЕЙ : ПРАВОВІ АСПЕКТИ НОРМОТВОРЧОСТІ 50

Набок Ангеліна Іванівна

**ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ ТА ВОЄННОГО СТАНУ НА ОРГАНІЗАЦІЮ
МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ПРИ РАКУ ГРУДНОЇ ЗАЛОЗИ** 56

Петрихін Валерій Петрович

**ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ЕКОНОМІЧНОГО
АНАЛІЗУ В МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ МІСТА ЗАПОРІЖЖЯ** 59

Петрихін Валерій Петрович

**СОЦІАЛЬНІ ТА ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ПРИ ВИРІШЕННІ ПИТАНЬ
ДОСТУПНОСТІ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ** 61

Прасов Олександр Олександрович

**РЕАЛІЗАЦІЯ ОСОБАМИ, ЗАСУДЖЕНИМИ ДО ПОЗБАВЛЕННЯ
ВОЛІ, ПРАВА НА МЕДИЧНУ ДОПОМОГУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ:
ОКРЕМІ ПИТАННЯ** 63

Радутний Олександр Едуардович

**КОРЕЛЯЦІЇ НА ПІДСТАВІ ВЕЛИКИХ ДАНИХ ТА ПРИЧИННІСТЬ В
МЕДИЦИНІ, ФАРМАЦЕВТИЦІ ТА В СФЕРІ ПРАВА** 67

Різник Ольга Іванівна

**МІЖНАРОДНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ
ПАЦІЄНТА** 70

Різник Ольга Іванівна

**СТАНДАРТИ ПРАВА НА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ТА ГРОМАДСЬКЕ
ЗДОРОВ'Я В ЄВРОПЕЙСЬКІЙ СОЦІАЛЬНІЙ ХАРТІЇ** 72

Самілик Людмила Олексіївна

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ДІТЕЙ НА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я 74

Скріпкін Сергій Васильович

**ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ ПЕРВИННОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В
УКРАЇНІ ТА СЛОВАЧЧИНІ. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ** 77

Субот Надія Іванівна
ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА
КОНТРАБАНДУ ОРГАНІВ ДЛЯ ТРАНСПЛАНТАЦІЇ ТА ІНШИХ
АНАТОМІЧНИХ МАТЕРІАЛІВ ЛЮДИНИ 83

Таранов Володимир Володимирович
ПРО НЕОБХІДНІСТЬ КООРДИНАЦІЇ ПРОГРАМ НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА, ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я» ЗІ
ЗМІНАМИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ ГАЛУЗІ ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я 86

**Ткаченко Наталя Олександрівна, Демченко Вікторія
Олександрівна, Литвиненко Ольга Веніамінівна, Маганова Тамара
Валеріївна**

СУЧАСНИЙ СТАН ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В
УКРАЇНІ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ 88

**Тринчук Анастасія Андріївна, Жарлінська Раїса Григорівна,
Березовський Артур Миколайович**

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОЗРОБКИ ЕФЕКТИВНОЇ
КОНКУРЕНТНОЇ СТРАТЕГІЇ ЗАКЛАДУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я НА РИНКУ
МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ НА ОСНОВІ ІНСТРУМЕНТІВ КЛІНІЧНОГО
АУДИТУ 90

суспільства та його динамічністю, встановлюють обов'язки держав забезпечувати їх дотримання, охорону та захист, і можуть передбачати певну відповідальність у вигляді санкцій політичного чи політико-юридичного характеру.

Різник Ольга Іванівна,

доцент кафедри соціальної медицини, громадського здоров'я, медичного та фармацевтичного права Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат медичних наук, доцент

СТАНДАРТИ ПРАВА НА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ТА ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я В ЄВРОПЕЙСЬКІЙ СОЦІАЛЬНІЙ ХАРТІЇ

За допомогою стандартизації прав та свобод людини і громадянина можливо визнати ту чи іншу правову систему демократичною, тобто такою, яка відповідає демократичним цілям розвитку людства. Значну роль у захисті прав людини відіграють міжнародно-правові стандарти у сфері охорони здоров'я, і тому виникає необхідність їхнього дослідження.

З розвитком суспільства в елементах права на здоров'я виникають особливі інституційні зміни:

1. Зроблено акцент на обов'язковість у достатній кількості функціонуючих установ громадського охорони здоров'я та медичної допомоги, товарів та послуг, а також програм.

2. Потрібна доступність у межах юрисдикції держави, яка визначається чотирма вимірами, що частково збігаються:

- відсутністю дискримінації;
- фізичною доступністю;
- економічну доступність (доступність за ціною);
- доступність інформації.

3. Потрібна прийнятність елементів, які забезпечують дотримання медичної етики, що враховує гендерний фактор та вікові потреби.

4. Потрібна якість, обумовлена адекватністю в науковому та медичному відношенні медичних установ, товарів та послуг, що надаються. Подальші інституційні зміни передбачаються в тому, що держава покладає на себе наступні обов'язки:

- дотримуватись прав: не перешкоджати користуванню правом на здоров'я;

- захищати права: забезпечити охорону від зазіхання на користування правом на здоров'я від третіх сторін (суб'єкти, які не є представниками держави);

- забезпечувати права: приймати та застосовувати активні заходи щодо реалізації права на здоров'я.

Право на здоров'я має також багатогранний зміст, під яким мається на увазі мінімальний необхідний рівень цього права. Ключові елементи, покликані служити керівництвом у процесі встановлення пріоритетів, формулюються у вигляді національного завдання:

- в основний набір включаються необхідна первинна медико-санітарна допомога, мінімальна необхідна та поживна їжа, санітарія, безпечна питна

- вода та основні лікарські засоби;
- вторинний ключовий обов'язок складається з прийняття та здійснення національної стратегії, прийняття плану дій у галузі громадської охорони здоров'я.

Вторинний ключовий обов'язок повинен задовольняти потреби всього населення в галузі охорони здоров'я, розроблятися та періодично переглядатися на основі спільного прозорого процесу, утримувати вихідні дані та показники, за допомогою яких можна здійснювати ретельний моніторинг прогресу, приділяючи особливу увагу всім вразливим групам населення.

Міжнародним документом, що закріплює на загальноєвропейському рівні правові норми у соціальній сфері, є Європейська соціальна хартія, ратифікована 17 травня 2017 року Верховною Радою України. Ратифікувавши Хартію, наша держава взяла на себе зобов'язання щодо створення додаткових гарантій забезпечення, захисту, реалізації соціальних та економічних прав громадян:

- усунення, наскільки це можливо, причин порушення здоров'я;
- надання послуг консультаційного та просвітницького характеру, спрямованих на зміцнення здоров'я та заохочення особистої відповідальності за своє здоров'я;
- запобігання, наскільки це можливо, епідемічних, ендемічних та інших захворювань, а також нещасних випадків.

Незважаючи на це, ратифікація Хартії надала додаткові гарантії забезпечення захисту та розвитку права на охорону здоров'я та можливість для пошуку шляху ефективного забезпечення прав та свобод людини на

основі загальноєвропейських стандартів, орієнтуючи на проведення реформ у сфері охорони здоров'я України.

Упродовж історичного розвитку людства тривав і до сьогодні триває активний пошук єдиних стандартів прав і свобод людини та закріплення їх на міжнародному рівні. Отже, Європейська соціальна хартія є одним із найважливіших актів Ради Європи у сфері забезпечення економічних і соціальних прав людини. Її розробка і прийняття є великим досягненням європейської прогресивної спільноти щодо встановлення єдиних міжнародно-правових стандартів у сфері захисту соціальних прав людини.

Самілик Людмила Олексіївна, доцент кафедри приватного права Державного податкового університету, кандидат юридичних наук, доцент

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ДІТЕЙ НА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я

Діти є вразливою категорією населення в розумінні реалізації своїх прав, а тому потребують посиленої уваги з боку дорослих та держави за їх дотриманням. Держава не лише визначає право дитини на охорону здоров'я та медичну допомогу, а й закріплює певні механізми його реалізації в кожній ситуації, коли діти потребують медичної допомоги.

Попри те, що наразі в Україні у зв'язку із введенням воєнного стану тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану, можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини і громадянина, передбачені статтями 30 - 34, 38, 39, 41 - 44, 53 Конституції України [1], варто зауважити, що право на медичну допомогу не обмежується.

Права дитини в сфері охорони здоров'я закріплені в численних міжнародних та національних нормативно-правових актах. Так, Конвенція ООН про права дитини [2] гарантує захист дитини від усіх форм дискримінації, зокрема, й за станом здоров'я (стаття 2); якнайкраще забезпечення інтересів дитини установами, службами і органами, відповідальними за піклування про дітей або їх захист, зокрема, в галузі охорони здоров'я (стаття 3); невід'ємне право на життя кожній дитині, що полягає у максимально можливій мірі виживання і здорового розвитку дитини (стаття 6); право вільно висловлювати погляди з усіх питань, що торкаються дитини (стаття 12, 13); захист від незаконного втручання (стаття 16) тощо. Конвенція є наймасштабнішою та широко ратифікованою міжнародною угодою з прав людини. У національному законодавстві основоположні постулати щодо забезпечення прав дітей в сфері охорони